

Ο ξένος του Καμύ κι ακόμη ένας

Ο Αλγερινός Καμέλ Νταούντ καταπιάνεται με το υπαρξιακό κενό

ΚΑΜΕΛ ΝΤΑΟΥΝΤ
Μερσώ, ο άλλος ξένος
 μτφρ.: Γιάννης Στριγκός
 εκδ. Πατάκη

Του **ΧΑΡΗ ΦΑΝ ΦΕΡΣΕΝΤΑΛ**

«**Σκέψου το** λίγο, είναι ένα από τα πλέον διαβασμένα βιβλία στον κόσμο, ο αδελφός μου θα μπορούσε να 'χε γίνει διάσημος, αν ο συγγραφέας του είχε καταδεχτεί μονάχα να του δώσει ένα όνομα... Ομως όχι, δεν του έδωσε όνομα, αλλιώς ο αδελφός μου θα είχε δημιουργήσει πρόβλημα συνείδησης στον δολοφόνο – δε σκοτώνει κανείς εύκολα έναν άνθρωπο όταν αυτός έχει όνομα».

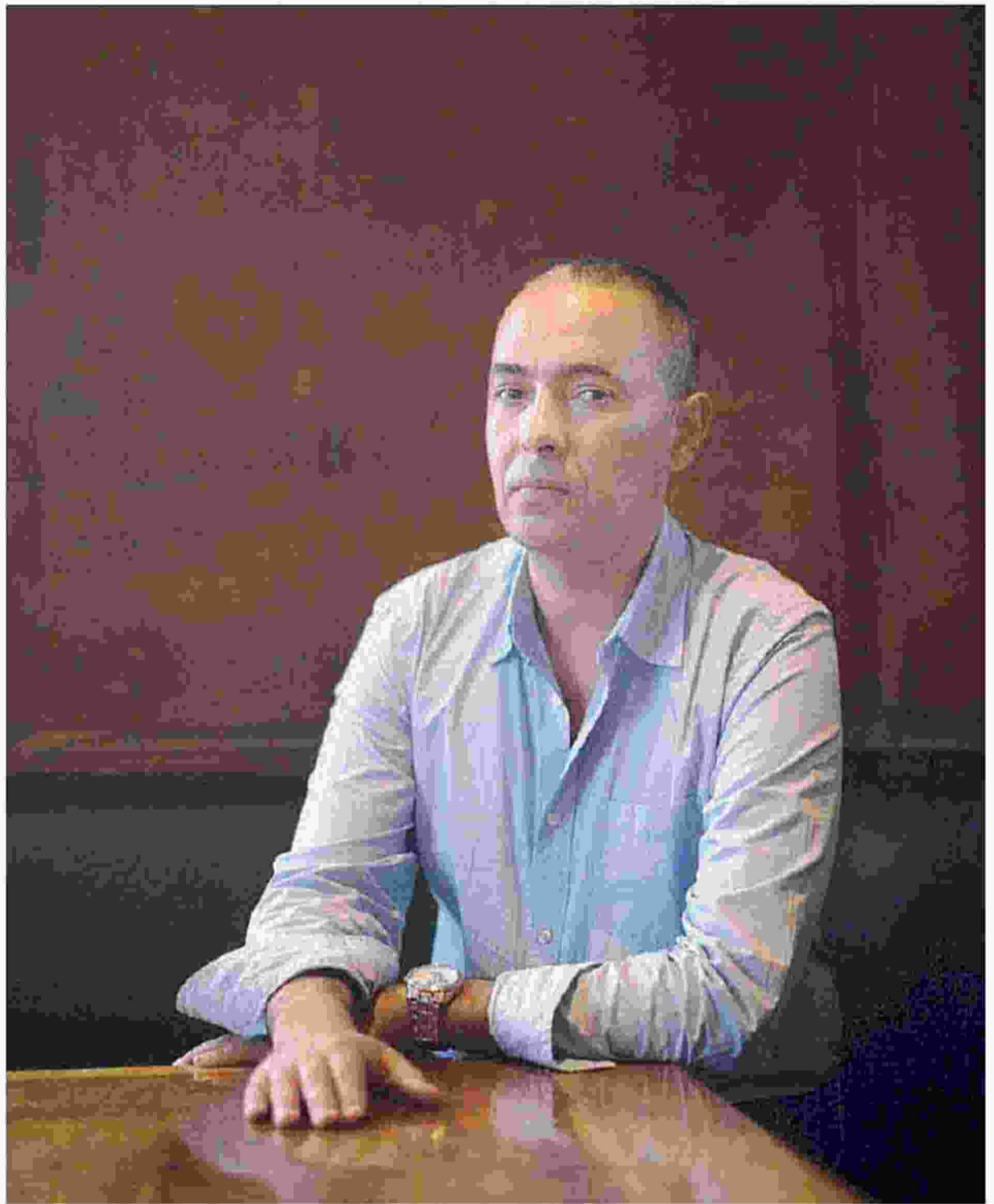
Σε έναν κόσμο όπου βρέθηκαν τυχαία, έναν κόσμο χωρίς έξωθεν ή εγγενές νόημα, οι δύο ήρωες είναι ξένοι στον κόσμο τους.

Εβδομήντα και κάτι χρόνια μετά την κυκλοφορία του «Ξένου», ο Αλγερινός δημοσιογράφος Καμέλ Νταούντ στέκεται απέναντι στον Μερσώ, τον «παράλογο» αντιήρωα του εμβληματικού έργου του Αλμπέρ Καμύ. Ο Μερσώ, «ένας Γάλλος ο οποίος δεν ήξερε τι να κάνει τη μέρα του κι όλο τον υπόλοιπο κόσμο που κουβαλούσε στους ώμους του», πυροβολεί θανάσιμα έναν Άραβα σε μια παραλία κάτω από το ανελέητο φως του μεσημε-

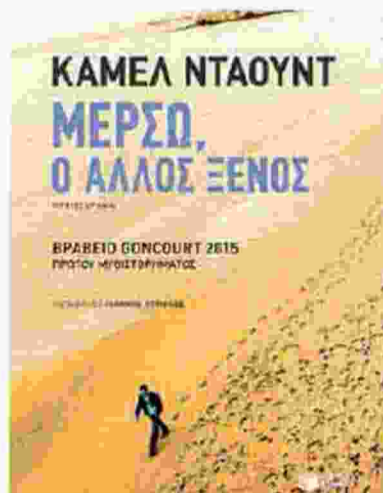
ριανού ήλιου. Στο βιβλίο του, «Μερσώ, ο άλλος ξένος», ο Νταούντ καταπιάνεται με το βασανιστικό για αυτόν κενό στην αφήγηση του Καμύ και αναλαμβάνει να δώσει όνομα, οικογένεια και χαρακτήρα στο θύμα. Τις λεπτομέρειες αφηγείται ο μικρός αδελφός του θύματος, Χαρούν, ο οποίος μας φανερώνει και το όνομα του νεκρού Άραβα: Μούσσα.

Ο Μούσσα, που η ζωή του έγινε βορά στον θυμό και στο πένθος μιας μητέρας που του ανέθεσε το χρέος της μετενσάρκωσης του αδικοχαμένου πρωτότοκου, αποζητά δικαιοσύνη και λύτρωση. Θα έχει την ευκαιρία του κατά τη διάρκεια των γεγονότων του Οράν, τον Ιούλιο του 1962, και τη σφαγή άγνωστου μέχρι και σήμερα αριθμού Αλγερινών ευρωπαϊκής καταγωγής. Ομως η δολοφονία ενός Γάλλου – με ονοματεπώνυμο εδώ – επιφυλάσσει στον Μούσσα μια γεύση παραλόγου. Βρίσκεται να κατηγορείται όχι επειδή σκότωσε, αλλά επειδή δεν διέπραξε το έγκλημά του στο πλαίσιο του απελευθερωτικού αγώνα. «Τον Γάλλο έπρεπε να τον σκοτώσεις μαζί μας, στον πόλεμο, όχι αυτή την εβδομάδα!», ωρύεται ένας αξιωματικός κατά την ανάκριση. «Απάντησα πως αυτό δεν άλλαζε και πολλά πράγματα», εξιστορεί ο Χαρούν. Στη δίκη του «Ξένου», ο Μερσώ κρίνεται ένοχος επειδή, νωρίτερα, δεν έκλαψε στην κηδεία της μητέρας του.

Σε έναν κόσμο όπου βρέθηκαν τυχαία, έναν κόσμο χωρίς έξωθεν ή εγγενές νόημα, οι δύο ήρωες παρουσιάζουν ανο-

Γεννημένος το 1970 στο Μοσταγκανέμ της Αλγερίας, ο Νταούντ ζει σήμερα στο μεσογειακό λιμάνι του Οράν, όπου αρθρογραφεί σε τοπική εφημερίδα. Οι απόψεις του δεν είναι αρεστές σε όλους.

Ο συγγραφέας στέκεται απέναντι στον «παράλογο» αντιήρωα του Αλμπέρ Καμύ.

σία στις αξίες και τις επιταγές του δικαστή, του παπά, του αξιωματικού. Αμφότεροι είναι ξένοι στον κόσμο τους.

Αν και έχουμε να κάνουμε με ένα μεταποικιοκρατικό αφήγημα πάνω στα πεπραγμένα και στη σκιά χιλιάδων Μερσώ, το σκηνικό βρίθκει από παρακμή και ματαιώση. «Είδα τον ενθουσιασμό της Ανεξαρτησίας να ξεφουσκώνει, είδα τις ψευδαισθήσεις να ναυαγούν», λέει ο πρωταγωνιστής, στα μάτια του οποίου το Αλγέρι μοιάζει με «παλιά ξεπερασμένη ηθοποιό της επαναστατικής τέχνης». Ο Νταούντ χρησιμοποιεί τα ίδια υλικά με τον Καμύ, «τις πέτρες από τα παλιά σπίτια των αποικιοκρατών», αλλά με διαφορετικό τρόπο. Σε αντίθεση με την ψυχρή, αποστασιοποιημένη γλώσσα του Γάλλου, το ύφος του βιβλίου, που πέρυσι βραβεύτηκε με το Goncourt πρώ-

του μυθιστορήματος, δονείται από ένταση και συναίσθημα.

Γεννημένος το 1970 στο Μοσταγκανέμ της Αλγερίας, ο Νταούντ ζει σήμερα στο μεσογειακό λιμάνι του Οράν, όπου αρθρογραφεί σε τοπική εφημερίδα. Οι απόψεις του δεν είναι αρεστές σε όλους. Ένας συντηρητικός κληρικός ζήτησε την εκτέλεσή του χαρακτηρίζοντας τον «εχθρό της θρησκείας». Αναπόφευκτα, είναι στιγμές που οι λέξεις του Χαρούν μοιάζουν να βγαίνουν απευθείας από τα χείλη του συγγραφέα: «Για μένα η θρησκεία είναι ένα μαζικό μέσο μεταφοράς που δεν χρησιμοποιώ», λέει. «Μου αρέσει να πηγαίνω προς αυτό τον Θεό με τα πόδια, αν χρειαστεί, αλλά όχι με οργανωμένο ταξίδι».